

Tjänsteutlåtande

Kommunkansliet

Fredrik Zethräus

Datum 2019-11-05

Dnr KS 2019/0135

Till Kommunstyrelsen

Svar på motion nr 6/2019 från Ann-Christine Furustrand (S) och Lars Frid (S) - Inför riktlinjer och medboendeavtal så att ingen står bostadslös igen!

Sammanfattning

I en motion väckt i Kommunfullmäktige 2019-04-25, § 4:20 från Ann-Christine Furustrand (S) och Lars Frid (S) lämnar motionärerna fem förslag avseende parboende inom särskilt boende (SÄBO). Förslagen innebär 1. Riktlinjer för parboende/medboende för Österåkers kommun tas fram. 2) Uppsägningstiden för den medboende blir minst 3 månader. 3) Om den medboende så önskar ges stöd för att finna annan lämplig bostad. 4) Om den medboende så önskar ska en utredning göras för att se om hennes/hans behov har förändrats och har rätt till särskilt boende, om så är fallet kan den medboende bo kvar med eget hyreskontrakt och särskilt boendebeslut. 5) Ett medboendekontrakt tas fram utifrån riktlinjerna.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

1. Förslaget i motion nr 6/2019 innebärande att riktlinjer för parboende/medboende för Österåkers kommun tas fram anses besvarad med hänvisning till att Socialförvaltningen har riktlinjer för parboende beslutade av Vård- och omsorgsnämnden 2019-03-19, § 4:8.
2. Förslaget i motion nr 6/2019 innebärande att uppsägningstiden för den medboende blir minst 3 månader anses besvarad med hänvisning till att tre månaders uppsägningstid skulle innebära risk för längre väntetid för särskilt boendes (SÄBO) målgrupp samt ökade kostnader för insatser under väntetiden.
3. Förslaget i motion nr 6/2019 innebärande att om den medboende så önskar ges stöd för att finna annan lämplig bostad anses besvarad med hänvisning till att Socialförvaltningen vid behov bistår med bostadssök.
4. Förslaget i motion nr 6/2019 innebärande att om den medboende så önskar ska en utredning göras för att se om hennes/hans behov har förändrats och har rätt till särskilt boende, om så är fallet kan den medboende bo kvar med eget hyreskontrakt och särskilt boendebeslut, anses besvarad med hänvisning till att Socialförvaltningen alltid utreder en ansökan om SÄBO.
5. Förslaget i motion nr 6/2019 innebärande att ett medboendekontrakt tas fram utifrån riktlinjerna anses besvarad med hänvisning till att den medboende skriftligen avstår från besittningsskyddet i

Tjänsteutlåtande

samband med flytt till parboende vilket oftast godkänns av hyresnämnden då SÄBO är ett kategoriboende som vänder sig till en särskild målgrupp.

Bakgrund

Socialförvaltningen skriver i sitt tjänsteutlåtande ”Den 1 november 2012 infördes en ny bestämmelse om parboende i socialtjänstlagen, SoL (2001:453). Bestämmelsen innebär att äldre makar och sambor som varaktigt levt tillsammans, under vissa förutsättningar har rätt att fortsätta bo tillsammans när den ene har behov av särskilt boende. Parboende gäller för personer som är 65 år eller äldre och som har beviljats bistånd enligt 4 kap 1 § SoL i form av särskilt boende. Det är den part som beviljats särskilt boende som kan ansöka om parboende. Beslutet om att sammanbo i ett särskilt boende är ett biståndsbeslut. Den medboende omfattas inte av biståndsbeslutet.

I samband med ansökan om parboende får den medboende muntlig och skriftlig information om vilka förutsättningar och villkor som gäller. Den medboende ges möjlighet till tre månaders provboende och informeras också om möjligheten att övernatta något/några dygn per vecka som ett alternativ till att flytta. Om den medboende önskar flytta permanent till parboendet ges information om vad som gäller om den som biståndsbeslutet avlider eller flyttar. Vid flytt till parboende rekommenderar förvaltningen att den medboende behåller sin ordinarie bostad alternativt anmäler sig till bostadskö.

Den medboende får underteckna en överenskommelse för att bekräfta att informationen tagits emot och vid kontraktsskrivning tillsammans med utföraren undertecknar den medboende ett avsägande av besittningsskydd.”

Förvaltningens slutsatser

Kommunstyrelsens kontor, kommunkansliet, har inget att erinra.

Tidigare beredning

- Vård- och omsorgsnämnden har behandlat ärendet 2019-10-22, § 10:9.

Bilagor

1. Protokollsutdrag från Vård- och omsorgsnämndens sammanträde 2019-10-22, § 10:9.
2. Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2019-10-07.

Staffan Erlandsson
Kommundirektör

Peter Freme
Kanslichef

Expedieras

- Vård- och omsorgsnämnden
- Kommunkansliet

VON § 10:9

Dnr. VON 2019/0063

Motion 6/2019 från Ann-Christine Furustrand (S) och Lars Frid (S) - "Inför riktlinjer och medboendeavtal så att ingen står bostadslös igen"

Vård- och omsorgsnämndens beslut

Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

1. Förslaget i motion nr 6/2019 innebärande att riktlinjer för parboende/medboende för Österåkers kommun tas fram anses besvarad med hänvisning till att socialförvaltningen har riktlinjer för parboende beslutade av Vård- och omsorgsnämnden 2019-03-19 § 4:8.
2. Förslaget i motion nr 6/2019 innebärande att uppsägningstiden för den medboende blir minst 3 månader anses besvarad med hänvisning till att tre månaders uppsägningstid skulle innebära risk för längre väntetid för särskilt boendes (SÄBO) målgrupp samt ökade kostnader för insatser under väntetiden.
3. Förslaget i motion nr 6/2019 innebärande att om den medboende så önskar ges stöd för att finna annan lämplig bostad anses besvarad med hänvisning till att socialförvaltningen vid behov bistår med bostadssök.
4. Förslaget i motion nr 6/2019 innebärande att om den medboende så önskar ska en utredning göras för att se om hennes/hans behov har förändrats och har rätt till särskilt boende, om så är fallet kan den medboende bo kvar med eget hyreskontrakt och särskilt boendebeslut, anses besvarad med hänvisning till att socialförvaltningen alltid utreder en ansökan om SÄBO.
5. Förslaget i motion nr 6/2019 innebärande att ett medboendekontrakt tas fram utifrån riktlinjerna anses besvarad med hänvisning till att den medboende skriftligen avstår från besittningsskyddet i samband med flytt till parboende vilket oftast godkänns av hyresnämnden då SÄBO är ett kategoriboende som vänder sig till en särskild målgrupp.

Sammanfattning

I motion nr 6/2019 väckt i Kommunfullmäktige 2019-04-25 av Ann-Christine Furustrand (S) och Lars Frid (S), föreslår motionärerna fem förslag avseende parboende inom särskilt boende (SÄBO). Förslagen innebär

1. riktlinjer för parboende/medboende för Österåkers kommun tas fram
2. uppsägningstiden för den medboende blir minst 3 månader
3. om den medboende så önskar ges stöd för att finna annan lämplig bostad
4. om den medboende så önskar ska en utredning göras för att se om hennes/hans behov har förändrats och har rätt till särskilt boende, om så är fallet kan den medboende bo kvar med eget hyreskontrakt och särskilt boendebeslut
5. ett medboendekontrakt tas fram utifrån riktlinjerna

forts.

§ 10:9 forts.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2019-10-07.

Yrkanden

Lars Frid (S) yrkar bifall till motionen i sin helhet.

Monica Kjellman (L) yrkar bifall till Socialförvaltningens beslutsförslag innebärande:

Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

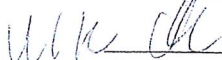
1. Förslaget i motion nr 6/2019 innebärande att riktlinjer för parboende/medboende för Österåkers kommun tas fram anses besvarad med hänvisning till att socialförvaltningen har riktlinjer för parboende beslutade av Vård- och omsorgsnämnden 2019-03-19 § 4:8.
2. Förslaget i motion nr 6/2019 innebärande att uppsägningstiden för den medboende blir minst 3 månader anses besvarad med hänvisning till att tre månaders uppsägningstid skulle innebära risk för längre väntetid för särskilt boendes (SÄBO) målgrupp samt ökade kostnader för insatser under väntetiden.
3. Förslaget i motion nr 6/2019 innebärande att om den medboende så önskar ges stöd för att finna annan lämplig bostad anses besvarad med hänvisning till att socialförvaltningen vid behov bistår med bostadssök.
4. Förslaget i motion nr 6/2019 innebärande att om den medboende så önskar ska en utredning göras för att se om hennes/hans behov har förändrats och har rätt till särskilt boende, om så är fallet kan den medboende bo kvar med eget hyreskontrakt och särskilt boendebeslut, anses besvarad med hänvisning till att socialförvaltningen alltid utreder en ansökan om SÄBO.
5. Förslaget i motion nr 6/2019 innebärande att ett medboendekontrakt tas fram utifrån riktlinjerna anses besvarad med hänvisning till att den medboende skriftligen avstår från besittningsskyddet i samband med flytt till parboende vilket oftast godkänns av hyresnämnden då SÄBO är ett kategoriboende som vänder sig till en särskild målgrupp.

Propositionsordning

Ordföranden frågar om Vård- och omsorgsnämnden beslutar enligt Lars Frids (S) yrkande om bifall till motionen i sin helhet eller till Monica Kjellmans (L) yrkande om bifall till förvaltningens beslutsförslag och finner att Monica Kjellmans (L) yrkande vinner bifall.

Votering begärs och verkställs med ja-röst för bifall till Monica Kjellmans (L) yrkande och nej-röst för bifall på Lars Frids (S) yrkande. Omröstningen utfaller med 8 ja-röster och 6 nej-röster enligt bilagd omröstningslista. Vård- och omsorgsnämnden har således beslutat att bifalla Monica Kjellmans (L) yrkande och avslå Lars Frids (S) yrkande.

Expedieras
Kommunfullmäktige

Justerandes signaturer

Utdragsbestyrkande

Omröstningslista

Vård- och omsorgsnämnden i Österåkers kommun (mandatperiod 2019 - 2022)
 VON 2019-10-22, § 10:9

Parti	Ledamöter	Närv	Tjg	Ja	Nej	Avst
	<i>Ordinarie</i>					
L	Mikael Ottosson, 1:e v ordf.	X		X		
S	Lars Frid , 2:e v ordf.	X			X	
M	Isabelle Ankarfjärd Jäger	X		X		
M	Birgitta Netterström	X		X		
M	Mia Hinndal Bellander	X		X		
L	Birgitta Johansson	X		X		
C	Bo Lundin	X		X		
KD	Jörgen E Berglund	X		X		
S	Cecilia Ringstedt	X			X	
S	Glenn Viklund	X			X	
RP	Madeleine Höckenström	X			X	
SD	Ullrika Hillgren	X			X	
V	Golriz Kamangar	X			X	
L	Monica Kjellman, ordf.	X		X		
	<i>Ersättare</i>					
M	Christian Rauer					
M	Vakant					
M	Monika Smidestam					
L	Ritva Elg					
C	Mats Ifvarsson					
S	Eva Börjesson Nordin					
SD	Carina Rosengren					
MP	Heidi Stapf Ekström					
	RESULTAT			8	6	

Mikael Ottosson

Tjänsteutlåtande

Stab SOC
Lena Ribbing

Datum 2019-10-07
Dnr VON 2019/0063

Till Kommunfullmäktige

Svar på motion 6/2019 från Ann-Christine Furustrand (S) och Lars Frid (S) - "Inför riktlinjer och medboendeavtal så att ingen står bostadslös igen"

Sammanfattning

I motion nr 6/2019 väckt i Kommunfullmäktige 2019-04-25 av Ann-Christine Furustrand (S) och Lars Frid (S), föreslår motionärerna fem förslag avseende parboende inom särskilt boende (SÄBO). Förslagen innebär

1. riktlinjer för parboende/medboende för Österåkers kommun tas fram
2. uppsägningstiden för den medboende blir minst 3 månader
3. om den medboende så önskar ges stöd för att finna annan lämplig bostad
4. om den medboende så önskar ska en utredning göras för att se om hennes/hans behov har förändrats och har rätt till särskilt boende, om så är fallet kan den medboende bo kvar med eget hyreskontrakt och särskilt boendebeslut
5. ett medboendekontrakt tas fram utifrån riktlinjerna

Detta i syfte att säkerställa att ingen står bostadslös efter att ha varit medboende på särskilt boende.

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

1. Förslaget i motion nr 6/2019 innebärande att riktlinjer för parboende/medboende för Österåkers kommun tas fram anses besvarad med hänvisning till att socialförvaltningen har riktlinjer för parboende beslutade av Vård- och omsorgsnämnden 2019-03-19 § 4:8.
2. Förslaget i motion nr 6/2019 innebärande att uppsägningstiden för den medboende blir minst 3 månader anses besvarad med hänvisning till att tre månaders uppsägningstid skulle innebära risk för längre väntetid för särskilt boendes (SÄBO) målgrupp samt ökade kostnader för insatser under väntetiden.
3. Förslaget i motion nr 6/2019 innebärande att om den medboende så önskar ges stöd för att finna annan lämplig bostad anses besvarad med hänvisning till att socialförvaltningen vid behov bistår med bostadssök.
4. Förslaget i motion nr 6/2019 innebärande att om den medboende så önskar ska en utredning göras för att se om hennes/hans behov har förändrats och har rätt till särskilt boende, om så är fallet kan den medboende bo kvar med eget hyreskontrakt och särskilt boendebeslut, anses

Tjänsteutlåtande

besvarad med hänvisning till att socialförvaltningen alltid utreder en ansökan om SÄBO.

5. Förslaget i motion nr 6/2019 innebärande att ett medboendekontrakt tas fram utifrån riktlinjerna anses besvarad med hänvisning till att den medboende skriftligen avstår från besittningsskyddet i samband med flytt till parboende vilket oftast godkänns av hyresnämnden då SÄBO är ett kategoriboende som vänder sig till en särskild målgrupp.

Bakgrund

Socialdemokraterna har i motion nr 6/2019 lämnat fem förslag i syfte att säkerställa att ingen står bostadslös efter att ha varit medboende på särskilt boende. Var och ett av dessa besvaras under förvaltningens slutsatser.

Förvaltningens slutsatser

Den 1 november 2012 infördes en ny bestämmelse om parboende i socialtjänstlagen, SoL (2001:453). Bestämmelsen innebär att äldre makar och sambor som varaktigt levt tillsammans, under vissa förutsättningar har rätt att fortsätta bo tillsammans när den ene har behov av särskilt boende. Parboende gäller för personer som är 65 år eller äldre och som har beviljats bistånd enligt 4 kap 1 § SoL i form av särskilt boende. Det är den part som beviljats särskilt boende som kan ansöka om parboende. Beslutet om att sammanbo i ett särskilt boende är ett biståndsbeslut. Den medboende omfattas inte av biståndsbeslutet.

I samband med ansökan om parboende får den medboende muntlig och skriftlig information om vilka förutsättningar och villkor som gäller. Den medboende ges möjlighet till tre månaders provboende och informeras också om möjligheten att övernatta något/ några dygn per vecka som ett alternativ till att flytta. Om den medboende önskar flytta permanent till parboendet ges information om vad som gäller om den som har biståndsbeslutet avlider eller flyttar. Vid flytt till parboende rekommenderar förvaltningen att den medboende behåller sin ordinarie bostad alternativt anmäler sig till bostadskö.

Den medboende får underteckna en överenskommelse för att bekräfta att informationen tagits emot och vid kontraktsskrivning tillsammans med utföraren undertecknar den medboende ett avsagande av besittningsskydd.

I motionen föreslås;

1. ”Att riktlinjer för parboende/medboende för Österåkers kommun tas fram”

Riktlinjer för parboende inom särskilda boenden finns och är reviderade av nämnden 2019-03-19 § 4:8.

2. ”Att uppsägningstiden för den medboende blir minst 3 månader”

I gällande riktlinjer för parboende framkommer att utflyttningstid regleras i hyresavtalet men att den medboende behöver lämna lägenheten om partnern avlider eller flyttar för att frigöra den till personer som är i behov av SÄBO.

SÄBO beviljas personer som har ett omfattande omvårdnadsbehov som endast kan tillgodoses med heldygnssorg. Det förekommer kötider och i avvaktan på ledig plats på SÄBO är det sannolikt att

Tjänsteutlåtande

bistånd till utökad hemtjänst eller korttidsboende beviljas. Kostnaden för SÄBO är ca 2000 kr/dygn och för korttidsboende ca 2200 kr/dygn.

Tre månaders uppsägningstid för medboende skulle innebära en risk att personer som tillhör målgruppen och som beviljats SÄBO får vänta på verkställighet. Om tre månaders uppsägningstid nyttjas av den medboende skulle det innebära en kostnad på ca 180 000 kr. Kommunen har skyldighet att erbjuda en plats på SÄBO inom tre månader från biståndsbeslutet. Om detta inte sker kan kommunen föreläggas med vite av Inspektionen för Vård och Omsorg, vilket blir en ytterligare kostnad.

3. ”Att om den medboende så önskar ges stöd för att finna annan lämplig bostad”

Socialförvaltningen kan bistå med bostadssök i de fall det föreligger svårigheter att söka bostad på egen hand. Vid flytt till parboende rekommenderar förvaltningen att den medboende behåller sin ordinarie bostad alternativt anmäler sig till bostadskö.

4. ”Att om den medboende så önskar ska en utredning göras för att se om hennes/hans behov har förändrats och har rätt till särskilt boende, om så är fallet kan den medboende bo kvar med eget hyreskontrakt och särskilt boende-beslut”

I gällande riktlinjer för parboende framkommer att den medboende när som helst kan ansöka om ett eget beslut om bistånd till SÄBO. En ansökan resulterar alltid i att behov och rätt till insatser utreds.

5. ”Ett medboendekontrakt tas fram utifrån riktlinjerna”

Den som har beviljats särskilt boende hyr sin bostad och tecknar hyreskontrakt för denna med stöd av Jordabalken 34 §. Detta innebär att makar och sambor har besittningsskydd trots att de båda inte står som hyresgäster. Dock avtalas detta besittningsskydd bort i en skriftlig överenskommelse vilket oftast godkänns av hyresnämnden då SÄBO är ett kategoriboende som vänder sig till en särskild målgrupp.

Bilagor

1. Riktlinjer för parboende inom särskilda boenden, VON dnr 2019/0032
2. Information om parboende (överenskommelse som undertecknas av medboende)
3. Avsägande av besittningsskydd

Susanna Kiesel
Socialdirektör

Sigbritt Sundling
Enhetschef staben

Digitala Signaturer

Signerad med: IdP Österåker
Signerad av: Sigbritt Sundling
Datum: 2019-10-14 11:53 +02:00

Signerad med: IdP Österåker
Signerad av: Susanna Kiesel
Datum: 2019-10-14 12:47 +02:00

Socialdemokraterna

FRAMTIDSPARTIET I ÖSTERÅKER

2019-03-25

Motion till Österåkers kommunfullmäktige

Inför riktlinjer och medboendeavtal så att ingen står bostadslös igen !

I Österåker är en kvinna medboende och tragiskt nog avlider maken. Kvinnan är utan bostad och avkrävs flytta snabbt och hamnar enligt uppgift på hotell i Åkersberga. I Nynäshamns läser vi i tidningen om en man som erfar ungefär det samma när hustrun avlider. Österåker borde nu vis av denna erfarenhet funder över vad som kan göras för att undvika att denna situation uppstår igen.

Vi vill bidra med förslag som förbättrar och tydliggör vad medboende innebär. Vi har i det arbetet tagit del av Socialstyrelsens uppföljning "Äldres rätt att fortsätta bo tillsammans i äldreboende", SKLs cirkulär " Utvidgad parbogaranti" samt tittar på hur andra kommuner hanterat frågan om vad det innebär att vara medboende.

Vi har i det arbetet särskilt fastnat för Vetlanda kommun, som infört riktlinjer för parboende/nedboende. Syftet med dessa riktlinjer är att det skall vara tydligt för medborgarna i Vetlanda kommun när man kan bli medboende och vilka regler som gäller dör den medboende i särskilt boende i Vetlanda kommun. Riktlinjerna gäller särskilt boende för äldre enligt 5 kap 5§ SoL. Riktlinjerna gäller då endast den ena parten har biståndsbeslut om särskilt boende. Bifogar till motionen Vetlanda kommuns riktlinjer, som vi hoppas kan tjäna som inspiration för Österåkers kommun.

Det som vi särskilt vill lyfta fram som finns i Vetlanda kommuns riktlinjer är att vid ändrade förhållanden så har den tidigare medboende 3 månaders uppsägningstid och rätt till stöd med att finna annan lämplig bostad av kommunens fastighetsansvariga. Likaså att om personen som tidigare varit medboende så önskar, görs en utredning för att se om hennes/hans behov har förändrats och har rätt till särskilt boende. Om den medboende beviljas bistånd i form av särskilt boende kan den medboende bo kvar med eget hyreskontrakt och särskilt boende-beslut.

Vi föreslår;

- Att Riktlinjer för parboende/medboende för Österåkers kommun tas fram
- Att Uppsägningstiden för den medboende blir minst 3 månader
- Att Om den medboende så önskar ges stöd för att finna annan lämplig bostad
- Att Om den medboende så önskar skall en utredning göras för att se om hennes/hans behov har förändrats och har rätt till särskilt boende, om så är fallet kan den medboende bo kvar med eget hyreskontrakt och särskilt boende-beslut.
- Att Ett medboende kontrakt tas fram utifrån riktlinjerna

För Socialdemokraterna

Ann-Christine Furustrand

Lars Frid

Parboende inom Särskilda boenden

Riktlinje för Österåkers kommun, antagen av Vård- och omsorgsnämnden 2014-06-17, reviderad 2019-03-19

Innehåll

1. Bakgrund.....	3
2. Begrepp.....	3
3. Målgrupp.....	3
4. Att kunna bo tillsammans.....	3
5. Ansökan.....	3
6. Varaktigt sammanboende.....	4
7. Vilja att bo tillsammans.....	4
8. Möjlighet att provbo.....	4
9. Alternativ till parboende.....	4
10. Information till den medboende.....	4
11. Beslut om parboende.....	5
12. Överklagande av beslut.....	5
13. Utformning av bostaden.....	5
14. Den medboendes rätt till insatser.....	5
15. Hälso- och sjukvård.....	5
16. Dokumentation.....	6
17. Vid brist på lägenheter för parboende.....	6
18.1. Erbjudande om lägenhet.....	6
18.2. Reglering av hyresförhållande.....	6
18.3. Om parboendet upphör.....	6
19. Ersättning till utföraren.....	7

1. Bakgrund

Den 1 november 2012 infördes en ny bestämmelse om parboende i socialtjänstlagen (2001:453) förkortad SoL. Bestämmelsen innebär att äldre makar och sambor som varaktigt levt tillsammans, under vissa förutsättningar har rätt att fortsätta bo tillsammans även när endast den ene har behov av särskilt boende för äldre.

Syftet med parboende enligt propositionen är att det är dags för ett perspektivskifte i synen på äldre människor och på åldrandet. Enligt värdegrunden ska socialtjänstens omsorg om äldre inriktas på att äldre människor får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande.

2. Begrepp

- Med *den enskilde* avses den person som på grund av sitt behov av omvårdnad är beviljad insatsen särskilt boende.
- *Medboende* är den person som flyttar med till ett särskilt boende utan att själv ha beviljats den insatsen.

3. Målgrupp

Parboende gäller för personer som är 65 år eller äldre och som har beviljats eller beviljas bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL i form av särskilt boende.

4. Att kunna bo tillsammans

Parboende är en möjlighet att få fortsätta bo tillsammans med sin make eller sambo i särskilt boende oavsett om maken eller sambon har behov av att bo i ett sådant boende. Det grundar sig på en förändring i socialtjänstlagen 4 kap. 1b § som gäller fr .o. m 2012-11-01.

Det gäller under förutsättning att paret varaktigt har sammanbott eller, om den ena parten redan bor i ett sådant boende, att paret dessförinnan varaktigt har sammanbott.

Ordet make är könsneutralt och används både för maka och för make.

Registrerade sambor avser två personer som stadigvarande bor tillsammans i ett parförhållande och har gemensamt hushåll. Barn som sammanbor med förälder omfattas inte av möjlighet till parboende, detta gäller endast parförhållanden.

5. Ansökan

Den som tillhör målgruppen kan ansöka hos kommunen om att make, maka, sambo eller registrerad partner ska kunna flytta med till det särskilda boendet som medboende.

En förutsättning för att ansökan om medboende ska bifallas är att paret varit varaktigt sammanboende.

6. Varaktigt sammanboende

Vid bedömningen av om paret varaktigt har sammanbott ska en helhetsbedömning i det enskilda fallet göras. Faktorer som vägs in i bedömningen är om det har funnits en gemensam permanent bostad och ett gemensamt hushåll och om paret har gemensam folkbokföringsadress.

7. Vilja att bo tillsammans

Viljan att fortsätta bo tillsammans måste alltid vara ett frivilligt val och det är viktigt att biståndshandläggaren noga utreder båda parter vilja. Om endast den ena parten vill fortsätta bo tillsammans i ett särskilt boende, finns det inga förutsättningar för att bifalla en sådan ansökan.

8. Möjlighet att provbo

Det kan vara svårt att förutse vad det innebär att vara sammanboende i en lägenhet på ett särskilt boende. Den medboende som flytta med till ett särskilt boende ska därför ges möjlighet till att provbo och ha rätt att ändra sig innan ordinarie bostad avyttras. Den medboende ges möjlighet till tre (3) månaders provboende. Vad gäller avgift för vård och omsorg tas hänsyn till den högsta bostadskostnaden i tre (3) månader.

9. Alternativ till parboende

Ett alternativ till parboende kan vara att den anhöriga får en möjlighet att övernatta på boendet något/några dygn då och då t.ex några dygn per vecka eller regelbundet efter både den enskildes och den anhöriges önskemål. Den anhörige betraktas då som en gäst. Och betalar då endast matkostnader direkt till utföraren. Extra säng ombesörjes av den enskilde.

10. Information till den medboende

Den medboende behöver tidigt få tydlig information om vilka förutsättningar som gäller för parboende. Det är viktigt att biståndshandläggaren i ett tidigt skede informerar den medboende om hur det praktiskt fungerar i det särskilda boendet samt vad som gäller om den som har biståndsbeslutet avlider. Informationen ska ges till den medboende både muntligt och skriftligt och med en bekräftelse på att den medboende tagit del av vad som gäller.

Bilaga 1. Information om parboende

11. Beslut om parboende

Det är den enskilde som beviljats särskilt boende enligt 4 kap. 1 § SoL som kan ansöka om parboende. Beslutet om att få sammanbo i ett särskilt boende är ett biståndsbeslut. Den medboende omfattas inte av biståndsbeslutet.

12. Överklagande av beslut

Den som är part i ärendet kan alltid överklaga ett beslut som går denne emot helt eller delvis. Beslutet kan överklagas till Förvaltningsrätten. Part i ärendet är endast den enskilde som har eller ska beviljas särskilt boende.

13. Utformning av bostaden

Enligt Socialstyrelsen och Boverket ska ett boende som används för parboende vara utformat så att det motsvara en skälig levnadsnivå. Parboende kan var ett gemensamt rum/lägenhet eller skilda rum i anslutning till varandra. Makar och sambor ska känna att de sammanbor och att det så långt som det är möjligt ska motsvara de önskemål som sökande har. Den sökande kan således inte kräva att boendet utformas på ett visst sätt.

Utföraren ansvarar för personalens arbetsmiljö och med hänsyn till detta och boendets fysiska utformning är det inte givet att alla boenden är lämpade för parboende.

14. Den medboendes rätt till insatser

Ett beslut att beviljas parboende innebär inte att den medboende automatiskt beviljas insatser. Den medboende får klara sig på egen hand på samma sätt som om personen skulle bo i ett eget boende. Eventuell utrustning som t.ex. mikrovågsugn, brödrost, kaffebryggare, vattenkokare med mera för enskilt bruk bekostas av den medboende. Lägenheterna i de särskilda boendena är dock inte utrustade så att de som bor där kan sköta t.ex. matlagning på egen hand, på grund av detta bör det vara obligatoriskt för den medboende att ta del av matabonnemang som betalas till utföraren. Den medboende betalar enligt gällande taxa för måltider på särskilt boende.

Om den medboende har behov av insatser ska denne själv ansöka om bistånd i form av hemtjänstinsatser. Den medboende får då ett biståndsbeslut med beslut om hemtjänstinsatser, avgift tas ut enligt gällande hemtjänsttaxa. Utföraren ersätts med en timpeng motsvarande 75 % av genomsnittlig hemtjänstpeng per utförd timme.

15. Hälso- och sjukvård

I 12 § hälso- och sjukvårdslagen (HSL) har ett tydliggörande gjorts av att den medboende inte omfattas av hälso- och sjukvård i särskilt boende.

Om den medboende har behov av hälso- och sjukvårdsinsatser, hänvisas denne till primärvårdens husläkarmottagningar. Kostnaden för sjukvård och mediciner bekostas av den medboende själv.

16. Dokumentation

Reglerna för dokumentation under genomförande av beslutade stödinsatser avser inte den medboende, om inte den medboende har egna biståndsbeslutade insatser. Motsvarande tillämpning gäller även för individuell plan enligt 2 kap. 7 § SoL.

17. Vid brist på lägenheter för parboende

Om det råder brist på lägenheter som är lämpade för parboende måste verkställighet av beslut för den enskilde som behöver insatsen särskilt boende prioriteras framför parboende. Den enskilde kan därför komma erbjudas plats först och den medboende i ett senare skede med flytt till en lägenhet som lämpar sig för parboende.

18.1. Erbjudande om lägenhet

När ett erbjudande om plats lämnas har kommunen uppfyllt sin skyldighet och vilja att verkställa beslutet. Par ska noga informeras om att ifall båda parter eller någon av dem tackar nej till erbjudande om plats upphör beslutet om parboende och då får de återkomma med ny ansökan vid behov.

18.2. Reglering av hyresförhållande

Den som har beviljats särskilt boende hyr sin bostad och tecknar hyreskontrakt för denna. Enligt Jordabalken 34 § har makar och sambor besittningsskydd trots att de båda inte står som hyresgäster.

I samband med att hyreskontrakt tecknas, måste en blankett om avstående från besittningsskyddet undertecknas av den enskilde. Ett sådant avstående kräver hyresnämndens godkännande. På blanketten ska anges ”annan orsak” samt motivering till vilken orsak det är. Avstående är giltigt i fyra(4) år.

Bilaga 2: Överenskommelse om avstående från besittningsskydd.

Utföraren skriver hyreskontraktet med den enskilde och ansvarar för att giltigt avstående från besittningsskyddet finns. Den medboende förväntas anmäla sig till Armadas bostadskö.

18.3. Om parboendet upphör

Om parboendet upphör, t.ex. om den ena parten avlider, den medboende ångrar sig och flyttar ut eller om den medboende på grund av ökade behov får ett eget beslut om särskilt boende och inte längre kan eller vill bo tillsammans behöver en omflyttning ske.

Om paret bor i en lägenhet som är anpassad för parboende ska den efterlevande parten lämna lägenheten eftersom den måste frigöras till nya par som ansöker om parboende. Om det är den enskilde som är efterlevande ska han/hon erbjudas en

annan plats i särskilt boende. Om det är den medboende som är efterlevande ska han/hon flytta ifrån det särskilda boendet, då särskilt boende är avsett och anpassat för personer i behov av denna insats. Utflyttningstid regleras i hyresavtalet. Om den medboende under tiden har fått ett eget behov av särskilt boende kan denne efter ansökan få bo kvar i den gemensamma bostaden i väntan på beslut om en plats i särskilt boende.

19. Ersättning till utföraren

- Ingen ersättning för medboende om paret bor i samma lägenhet
- Ersättning som för tomplats om medboende upptar en egen lägenhet
- 75 % av gällande hemtjänstpeng för utförd timme om medboende beviljats hjälp i hemmet enligt SoL.

Bilaga I, Information om parboende

Ansökan

Det är den enskilde som redan bor i eller ska flytta till särskilt boende som kan ansöka om parboende för dig som är make/maka/sambo.

Utformning av bostaden

Parboende kan vara ett gemensamt rum/lägenhet eller skilda rum i anslutning till varandra. Den sökande kan inte kräva att boendet utformas på ett visst sätt. Eventuell utrustning som t.ex mikrovågsugn, brödrost, kaffebruggare, vattenkokare mm för eget bruk bekostas av den medboende. Extra säng ombesörjes av den medboende.

Utföraren ansvarar för personalens arbetsmiljö och med hänsyn till detta och boendets fysiska utformning är det viktigt att inget hindrar eller försvårar den vård som utförs av personalen i boendet.

Måltider

Lägenheterna i de särskilda boendena är inte utrustade så att de som bor där kan sköta t.ex matlagning på egen hand. På grund av detta rekommenderas den medboende att ta del av matabonnemang som då betalas direkt till utföraren. Den medboende betalar enligt gällande taxa för måltider på särskilt boende.

Den medboendes rätt till insatser

Ett beslut att beviljas parboende innebär inte att den medboende automatiskt beviljas insatser. Den medboende får klara sig på egen hand på samma sätt som om personen skulle bo i ett eget boende.

Om den medboende har behov av insatser ska denne själv ansöka om bistånd i form av hemtjänstinsatser. Den medboende får då ett biståndsbeslut med beslut om hemtjänstinsatser, avgift tas ut enligt gällande hemtjänsttaxa.

Bo på prov

Ett bra sätt att komma fram till om parboende är den bästa lösningen för er, kan vara att under en tremånadersperiod provbo tillsammans med make/maka/sambo i det särskilda boendet.

Alternativ till parboende

Ett alternativ till parboende kan vara att den anhörige får möjlighet till att övernatta på boendet något/några dygn då och då t.ex några dygn per vecka eller regelbundet efter den enskildes och den anhöriges önskemål. Den anhörige betraktas då som gäst.

Betalar då endast matkostnader direkt till utföraren. Extra säng ombesörjes av den enskilde.

Hälso- och sjukvård

Du behåller din kontakt med husläkarmottagning och övriga vårdkontakter som du har sedan tidigare.

Du kan bo kvar så länge din make/maka/sambo gör det

Innan du kan flytta in måste du och din make/maka skriva under en överenskommelse om avsägande av besittningsskydd. Det innebär att du inte kan göra anspråk på att bo kvar om din make/maka skulle flytta eller avlida. Uppsägningstidens längd framgår av hyreskontraktet. Undantag är om du själv har beviljats särskilt boende.

Det är viktigt att du, innan du flyttar in, har klart för dig var du ska bo om din make/maka/sambo flyttar eller avlider. Om du har möjlighet är det starkt rekommenderat att du behåller din ordinarie bostad. I annat fall förväntas att du anmäler dig till Armadas bostadskö.

Överenskommelsen om avsägande av besittningsskydd kommer att skickas till hyresnämnden för godkännande. Godkännandet måste vara klart före inflyttning.

Vi har tagit del av ovanstående information om parboende vid kommunens särskilda boenden.

Österåker den _____

Underskrift maka/make/sambo

Underskrift medboende

Namnförtydligande

Namnförtydligande

**ÖVERENSKOMMELSE OM AVSTÅENDE FRÅN BESITTNINGSSKYDD – BOSTAD
ANSÖKAN TILL HYRESNÄMND**

Hyresvärd/Uthyrare

TEXTA!

Hyresgäst (-er)

TEXTA!

Namn		Namn	
Gatuadress		Gatuadress	
Postnummer	Ort	Postnummer	Ort
Telefon dagtid	Telefon mobil	Telefon dagtid	Telefon mobil
Lägenhetens Adress	Gata	Ort	Fastighetsbeteckning
Hyresavtalet (kopia på avtalet bör ges in)	Dag då hyresavtalet undertecknades	Tillträdesdag	
<p>Överenskommelsens innehåll</p> <p>Vi kommer härmed överens om att hyresgästen (-erna) inte ska ha rätt till förlängning av hyresavtalet</p> <p>☐ om hyresvärden säger upp avtalet på grund av att hyreslägenheten ligger i ett hus som ska rivs eller ska undergå en större ombyggnad, eller</p> <p>☐ om hyresvärden säger upp avtalet på grund av en annan orsak som anges tydligt i det följande (utom när hyresnämndens godkännande <u>inte</u> behövs, se sid 2)</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>Normalt behövs inget avståendevtal vid uthyrning av ett en- eller tvåfamiljshus, en ägarlägenhet eller vid en upplåtelse i andra hand av en bostadsrättslägenhet, se sidan 2.</p> <p>Giltighetstid: Denna överenskommelse gäller i fyra år från tillträdesdagen (se närmare s. 2).</p>			
Ansökan	Vi ansöker härmed om att hyresnämnden godkänner vår överenskommelse.		
Datum	Hyresvärd/Uthyrare (namnteckning)	Datum	Hyresgäst (-er) (namnteckning)
Hyresnämndens beslut		Hyresgästens make/sambo (namnteckning)	
		Överenskommelsen godtas	
		Observera att hyresnämndens godkännande <u>inte</u> innebär att nämnden har godkänt villkoren i hyresavtalet.	

INFORMATION OM AVSTÅENDE FRÅN BESITTNINGSSKYDD – BOSTAD (Nya regler fr.o.m. den 1 februari 2013)

1. Besittningsskydd, vad innebär det? En bostadshyresgäst som har besittningsskydd har i regel rätt att få sitt hyresavtal förlängt när hyresvärden säger upp avtalet och begär att hyresgästen ska flytta. Är hyresvärden och hyresgästen inte ense om att avtalet ska upphöra, avgör hyresnämnden tvisten. Hyresgästen har rätt att bo kvar i lägenheten under den tid som nämnden prövar ärendet. I besittningsskyddet ligger också att hyresgästen kan få uppskov med avflyttningen. Besittningsskyddet gäller dock inte alltid t.ex. om hyresavtalet avser en vanlig andrahandsupplåtelse av en hyreslägenhet och avtalet upphör innan det har varat längre än två år i följd, se 12 kap. 45 § jordabalken (hyreslagen).

2. Kan besittningsskyddet avtalas bort? Om hyresvärden och hyresgästen i en särskilt upprättad handling har kommit överens om att hyresgästen avstår från sitt besittningsskydd, ska hyresnämnden som huvudregel godkänna överenskommelsen för att den ska vara giltig, men regeln har undantag.

När behövs hyresnämndens godkännande av överenskommelsen (blankett HN 2)?

Huvudregeln är att hyresnämnden ska godkänna en överenskommelse om avstående från besittningsskydd för att den ska vara giltig. Hyresvärden och hyresgästen bör då använda sig av den blankett som hyresnämnderna har fastställt (HN 2). Blanketten med överenskommelsen är samtidigt en ansökan till hyresnämnden och på blanketten kan också hyresnämnden skriva sitt beslut.

För att hyresnämnden ska godkänna överenskommelsen måste en godtagbar orsak till en kommande uppsägning anges. Om hyresvärden säger upp hyresavtalet av en annan orsak än den som anges i överenskommelsen, har hyresgästen kvar sitt besittningsskydd. Normalt godkänner nämnden endast överenskommelser för sådana hyresförhållanden som upphör inom fyra år från tillträdesdagen. Blanketten är därför förtryckt med denna tid. Om parterna vill att överenskommelsen ska gälla för längre tid måste de motivera detta särskilt.

När behövs **inte** hyresnämndens godkännande av överenskommelsen (blankett HN 4)?

Om en överenskommelse om avstående från besittningsskydd träffas under en tid då **hyresgästen har besittningsskydd**, krävs inget godkännande av hyresnämnden. Parterna behöver då inte heller använda något särskilt formulär, men överenskommelsen ska ändå alltid träffas i en **särskilt upprättad handling**.

Om en överenskommelse om avstående från besittningsskydd träffas för en tid på högst fyra år från tillträdesdagen gäller den utan hyresnämndens godkännande om den avser

- 1) **en bostadslägenhet i ett en- eller tvåfamiljshus** som inte ingår i en affärsmässigt bedriven uthyrningsverksamhet **eller en bostadslägenhet inom en ägarlägenhetsfastighet** som inte ingår i en affärsmässigt bedriven uthyrningsverksamhet och den som hyr ut ska bosätta sig där eller ska överlåta huset eller ägarlägenheten
- 2) en **hyreslägenhet** som upplåts i andra hand och upplåtaren ska bosätta sig i lägenheten
- 3) en **bostadsrättslägenhet** som upplåts i andra hand och bostadsrättshavaren ska bosätta sig där eller ska överlåta bostadsrätten.

OBS! Vid en upplåtelse enligt **lagen om uthyrning av egen bostad ("privatuthyrningslagen")** saknar hyresgästen helt besittningsskydd. Så är till exempel fallet när en privatperson upplåter en lägenhet i ett en- eller tvåfamiljshus, inom en ägarlägenhetsfastighet eller upplåter en bostadsrättslägenhet i andra hand. Parterna behöver alltså inte avtala om avstående från besittningsskydd vid sådana upplåtelse. Om hyresvärden däremot upplåter två lägenheter gäller "privatuthyrningslagen" bara för den första upplåtelsen. För den andra upplåtelsen gäller reglerna om besittningsskydd i 12 kap. jordabalken (hyreslagen). Den som hyr ut mer än två lägenheter anses normalt bedriva uthyrning i näringsverksamhet och då gäller hyreslagens regler om besittningsskydd för samtliga upplåtelse.

Hyresnämndens blankett HN 4 motsvarar regeringens formulär 1-3, förordningen SFS 2005:1148.

3. Var finns blanketter och mer information? Du kan hämta blanketter hos hyresnämnden eller på hyresnämndernas webbplats www.hyresnamnden.se. Där finns också mer information om "privatuthyrningslagen" (under "Skälig hyra") och om andra hyresrättsliga frågor. Hyresnämnderna har även telefonupplysning under de tider som framgår av varje nämnds kontaktuppgifter på webbplatsen.